

Předmluva	3
I. Co je mluvnice? § 1—3	3—8
1. Mluvnice je část nauky o jazyce. Jejím doplňkem je slovník, slovníkářství; jeho úkol záleží ve sledování t. zv. věcného významu slov; etymologie a semasiologie.	
2. Mluvnice se obírá s jazykem jako se souborem vyjadřovacích prostředků, učí, které jsou, jaký mají význam, a všímá si jich také jako zvukových útvarů.	
3. Rozdělení mluvnice na 4 části, hláskosloví, kmenosloví, tvarosloví a skladba, a obsah jednotlivých těchto částí.	
II. Rozsah mluvnice ve škole. § 4—8	8—15
4. Do školské mluvnice pro nižší stupně náleží jen ty poznatky, které jsou nezbytně nutné k dosažení cíle jazykového vyučování. Při tomto výběru učiva je potřeba největší opatrnosti a hospodárnosti.	
Velmi značně se musí omezit poznatky hláskoslovné: slovo — slabika — hláska; hláskové rozdíly mezi spisovným jazykem a nářečmi; přízvuk; kvantita; pravopis.	
5. Z kmenosloví lze probírat hlavně ty poznatky, které mají vztah k jiným částem mluvnice.	
6. Důležitost tvarosloví a nutnost vycházeti z celých skloňovacích a časovacích vzorů.	
7. Skladba budí pro svůj zvláštní význam osou mluvnického vyučování, neboť jen v souvislé řeči, ve větě jako v její základní jednotce lze postihnouti smysl a význam vyjadřovacích prostředků.	
8. Mluvnické vyučování budíž doplňováno slovníkem, výklady o věcném významu slov.	
III. Psychologický ráz mluvnice. § 9—12	15—20
9. Metoda nápodoby ve škole nestačí, je třeba mluvnické metody, proti ní však jsou možné námitky, zejména pak ta, že je při ní nutné množství názvů zatěžujících velmi žáky.	
10. Tato námitka je lichá, neboť mluvnické názvosloví je naprosto nutné, jako je nutné názvosloví v jiných oborech. V něm je zhuštěno jazykové poznání a jím se také zjednodušuje a ulehčuje učení jazyku. Správné získávané mluvnické názvy nejsou prázdná slova, nýbrž mají psychologický základ.	
11. Také mluvnické kategorie označované názvy mají psychologický základ, jsou odleskem instinktivní mluvnické soustavy, kterou má v své duši, v svém jazykovém povědomí každý člověk.	
12. Jazykové vyučování mluvnickou metodou záleží z veliké části v tom, že si žáci uvědomují onu instinktivní mluvnickou soustavu. Znalost nářečí a oné instinktivní mluvnice je vzácný dar, který si žáci přinášejí do jazykového vyučování. Proto lze mluvnickou metodou dosíci skvělých výsledků.	

IV. K metodickému postupu při mluvnickém vyučování. § 13—26. . . .

13. Z psychologické povahy mluvnického vyučování vyplývají dosti vysoké požadavky po stránce pedagogické. Potřeba součinnosti vědy a praxe.

14. Nutnost dobré praktické přípravy učitelovy na vědeckém základě.

15. Nelze zanedbávati vzrůst odborného poznání jazykového.

16. Při jazykovém vyučování na nižších stupních školských je nutný stálý zřetel k nářečím, aby se dětem ulehčil přechod z nářečí do spisovné mluvy.

17. Je třeba vycházeti ze skladby, především z věty, aby žáci neztráceli souvislost s živým jazykem.

18. Soustavnost mluvnického vyučování při poznatech jak z téže části mluvnice, tak z různých částí; zachování vnitřní souvislosti učiva, potřeba stálého opakování.

19. Velmi důležitý je při mluvnickém vyučování živý jazykový materiál učebný i průvodní. Neživý materiál nemá praktický význam a zatěžuje žáky. Patří k němu i mluvnické chyby v učebnicích a v mluvě učitelově.

20. Potřeba konkrétnosti mluvnického vyučování.

21. Jazykovému vyučování velmi škodí formalismus; mluvnické názvy a poučky nebudtež samy sobě účelem, nýbrž prostředkem k poznání jazyka a jeho výsledkem.

22. Definice nechť zůstávají v okruhu žákovských poznatků; důležitější než definice je přímé poznání věcí, kterých se definice týkají.

23. V poučkách o správném užívání jazyka je potřebí přesnosti; stupňovité spění k přesnosti; důležitost přímého poznání věcí vyjadřovaných poučkami.

24. Formalismu se lze vyvarovati mimo důkladným rozbořením věcí, hojností příkladů ještě hlavně součinností učitele s žáky a častým opakováním celého vyučovacího postupu.

25. Nebezpečí formalismu při překračování nezbytného rozsahu učiva.

26. Učení pravopisu je třeba včleniti do celého mluvnického vyučování, je nutno plně při něm využití všech mluvnických poznatků a tak lze zdolati pravopisné potíže.